

Barn og unge i Nord-Trøndelag skal ha en hverdag hvor de blir sett, hørt og tatt på alvor!

Hva gjør du for å hindre mobbing i hverdagen?

Elevundersøkelsen 2014 viser at det er barn i Nord-Trøndelag som har opplevd å bli mobbet. Noen oppgir at de blir mobbet flere ganger i måneden. Undersøkelsen viser at utfordringen er størst på 7. trinn. Mobbing foregår på alle nivå. Når barnehagebarn blir spurt om hvordan de har det i barnehagen, svarer noen av dem at de ikke trives, eller at de opplever å bli ertet og plaget i barnehagen. Guttene gir uttrykk for at de trives i mindre grad enn det jentene gjør.

Forsker Ingrid Lund ved Universitetet i Agder har tidligere forsket på drop-outs i videregående skole. Hun har intervjuet ungdommer om hvordan de har opplevd egen skolegang. I følge de unge var en av hovedårsakene til at de etter hvert falt ut av skolen mobbing. En del av elevene sier at mobbingen startet allerede i barnehagen, og problemet var at ingen tok fatt i dette, verken i barnehagen eller på et senere tidspunkt i skolen. Forskeren viser til at elevene hadde helt klare oppfatninger om mobbingen. De husker hvem det var som mobbet, knyttet til både ansatte og barn, og de husker helt konkret når og hvor mobbingen skjedde.

Mange barn, unge og voksne har opplevd mobbing i barndommen og vet hvor forferdelig det kan være. Vi har alle et ansvar for at dette ikke skal skje. Mobbing defineres gjerne ved at en handling er systematisk og foregår over tid. Krenkende atferd kan være like ille som mobbing og vil i like stor grad påvirke hverdagen til barn og unge. Dette er handlinger som utestenging, baksnakking og stygge blikk, og som gjerne gjøres i det skjulte.

Barnehager og skoler av god kvalitet er ikke nødvendigvis institusjoner fri for krenkende adferd og mobbing. Det er et sted som tar problemet på alvor og gjør noe for å motvirke og forebygge mobbing. Barnehageloven og opplæringsloven regulerer rettighetene til barn og elever og forplikter alle ansatte i norske barnehager og skoler til å sette temaet på dagsorden.

Utestenging fra lek og gruppetilhørighet på de mest kreative måter er det som ofte går igjen i hverdagen for barn som opplever krenkelser. «Den som har på seg dongeribukse får være med opp i klatrestativet!» er beskjeden til barna når de løper ut for å leke. Gutten som har på seg joggebukse i dag får ikke delta. Tilfeldig? Neppe. Eller når jenta kommer og setter seg ved bordet i kantina og praten avtar. Dette er situasjoner som er vanskelige å oppdage, og det krever kompetanse fra de voksne for å oppdage og gjenkjenne situasjonen og ikke minst ha evne til å ta tak i handlingene; både direkte og indirekte.

I tillegg til den enkelte barnehagelærer/lærers engasjement, er det gjennom forskning vist at barnehagen og skolen som lærende organisasjoner må arbeide bevisst og systematisk for å kunne håndtere situasjoner som oppstår. Alle må kunne innrømme at mobbing og krenkende atferd kan forekomme på egen arbeidsplass. Det å reflektere over og vurdere egen praksis sammen med barn og voksne, foreta nødvendige justeringer og arbeide målrettet, er nødvendig for å forebygge mobbing og krenkende atferd i barnehagen og skolen i Nord-Trøndelag.

I tillegg til arbeidet som skjer i barnehage og skole, har hver enkelt av oss et ansvar for å bidra til en god oppvekst. Gode holdninger skapes rundt kjøkkenbordet, på trening og i sosiale sammenhenger. Ved å møte mennesker som bryr seg vil alle de 30 084 barn og unge (7 689

barn i barnehagene, 17 131 elever i grunnskolen og 5264 elever i videregående opplæring) i Nord-Trøndelag hver kveld kunne legge seg og kjenne på at de har hatt en god dag!

Fylkesmann Inge Ryan og Utdanningsdirektør Randi Segtnan.